

Hans Majestet Kongens tale til det 74de ordentlige Storting ved dets åpning.

Hr. president, Folkets representanter!

Jeg hilser folkets representanter velkommen til sin ansvarsfulle gjerning og ønsker, at Stortingets arbeide vil bli til gagn for fedrelandet.

Rikets forhold til fremmede makter er vennskapelig.

Spørsmålet om Norges tilslutning til den protokoll som er vedtatt av Folkeforbundets 5te Forsamling om voldgift, sikkerhet og nedrustning (Genferprotokollen) vil bli nærmere utredet og forelagt Stortinget.

Likeledes vil der bli gitt Stortinget en utredning av i hvilken utstrekning konvensjonsutkastene fra de hittil avholdte arbeidskonferanser bør ratifiseres av vårt land.

Med De Socialistiske Sovjetrepublikkers Forbund pågår forhandlinger om å slutte en handels- og sjøfartsavtale til avløsning av den midlertidige avtale av 1921. Resultatet vil bli forelagt Stortinget.

Da Svalbard-traktaten nu er ratifisert av samtlige signatarmakter vil forslag til lover for Svalbard påny bli forelagt Stortinget.

En norsk og en britisk ekspertkomité har vært samlet i Oslo for å drøfte spørsmålet om sjøterritoriet særlig med henblikk på kystfiskeriene og trawling. Den norske komiténs beretning vil bli tilstillet Stortinget.

Hvad de innenrikspolitiske spørsmål angår står fremdeles gjenreising av statens og kommunenes finanser og styrkelse av den offentlige økonomi i første rekke. Regjeringen har ved utarbeidelse av budgettet for kommende termin hatt dette sterkt for øie. Dens nærmestliggende mål har vært å hindre ny gjeldsdannelse og ytterligere underskudd, men for å nå dette mål kreves følbare øieblikkelige opofrelser. Man har således ved siden av nedskjæringer og omlegninger på driftsbudgettene funnet ikke å burde opføre arbeidsbudgettene med høiere beløp enn at dekning kan skje uten gjeldsøkning. Arbeidet for innskrenkning og forenkling både av central- og lokaladministrasjonen fortsettes.

Den viktigste forutsetning for bedring av statens og kommunenes økonomi er imidlertid vårt næringslivs trivsel. Dette har i det forløpne år for flere greners vedkommende fremdeles arbeidet under vanskelige forhold — særlig øvet vårens store arbeidsstans en ugunstig innflytelse på vårt økonomiske liv. Men til tross herfor er der tegn på lysning ute og hjemme, og hvis arbeidsfred kan bevares er det mitt håp at den endring til det bedre som nu er merkbar, ved felles bestrebelser vil føre videre frem.

Arbeidsløsheten har også siste år avtatt en del og har gjennemgående ligget ca. 12 pct. under foregående års. Det vil avhenge av utviklingen i de nærmeste måneder, om

det lar sig gjøre helt å gjennomføre forutsetningen fra ifjor om avvikling av statsforanstaltningene mot arbeidsløsheten i løpet av inneværende termin.

Av forslag til lover og lovendringer som aktes fremlagt for dette Storting vil jeg nevne:

Om ordning av forskjellige jordspørsmål og visse endringer i de nugjeldende bestemmelser om statens støtte av bureising og jorddyrkning siktende til ytterligere fremme av landets opdyrkning;

Om ordning av kommunalkreditten;

Om endringer i skattelovene, herunder en nyordning av skattekontrollen;

Om offentlig kontroll med truster og andre konkurranseregulerende sammenslutninger;

Om formuesforholdet mellom ektefeller;

Om endringer i lovgivningen om arbeidstvister i forbindelse med spørsmålet om tvungen voldgift;

Om arbeidsledighetsforsikring;

Om organisasjon av boligkreditten i forbindelse med spørsmålet om revisjon av lov om husleieregulering.

Følgende spørsmål er under utredning og resultatet vil bli forelagt Stortinget:

Om utvidelse av stortingsmenns rett til fritagelse for fengsling under stortingstiden.

Om utvidelse av adgang til civil avtjening av verneplikten.

Om ny tolltariff.

Av finansielle grunner har man ikke funnet å kunne foreslå de bevilgninger som vil kreves til en fullstendig gjennomførelse av den nye rettergangsordning. Forslag om delvis gjennomførelse vil derfor bli forelagt Stortinget.

For å kunne foreta en nødvendig regulering av det antall lærere som årlig bør utdannes og for å innskrenke utgiftene vil der bli fremsatt forslag om nedleggelse av Holmestrand lærerskole samt optatt til drøftelse spørsmålet om hvorvidt nogen av de andre lærerskoler bør nedlegges.

Forsvarskommissjonen av 1920 avsluttet sitt arbeide 7de mai 1924. Så snart de militære myndigheter har behandlet spørsmålet, vil vår forsvarsordning bli optatt til behandling av regjeringen og forslag fremmet så hurtig som omstendighetene tillater.

Når tilstrekkelig erfaring er vunnet om virkningene av de nu gjennomførte lover og foranstaltninger til hevdelse av brennevinsforbudet, vil spørsmålet om folkeavstemning angående forbudets fortsatte beståen bli forelagt Stortinget.

Jeg ber Gud velsigne Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 74de ordentlige Stortings forhandlinger åpnet.

Gitt på Oslo slott den 17de januar 1925.

Haakon.

Joh. Ludw. Mowinckel.

H. S. Fürst.